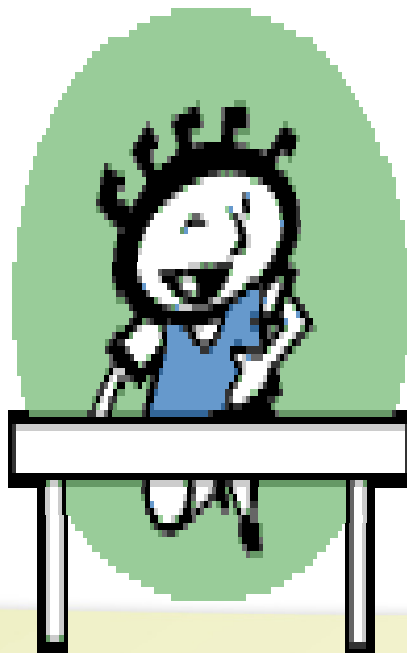

Presentatie data januari 2011

opbouw

PLACEMAT ALS DASHBOARD.

- Power of feedback
  - resultaat / produkt
  - proces
- How to get your school moving and improving
- Resultaten januari 2011
  - PDSA-cyclus
  - bijstellen van verbeterplan
  - starten van wijland-school
  - starten met professionele leergemeenschappen
- Inhoudelijke adviezen
  - boek begrijpend lezen CPS
  - leerkrachtcompetenties Mommersprijs
- Passend onderwijs.

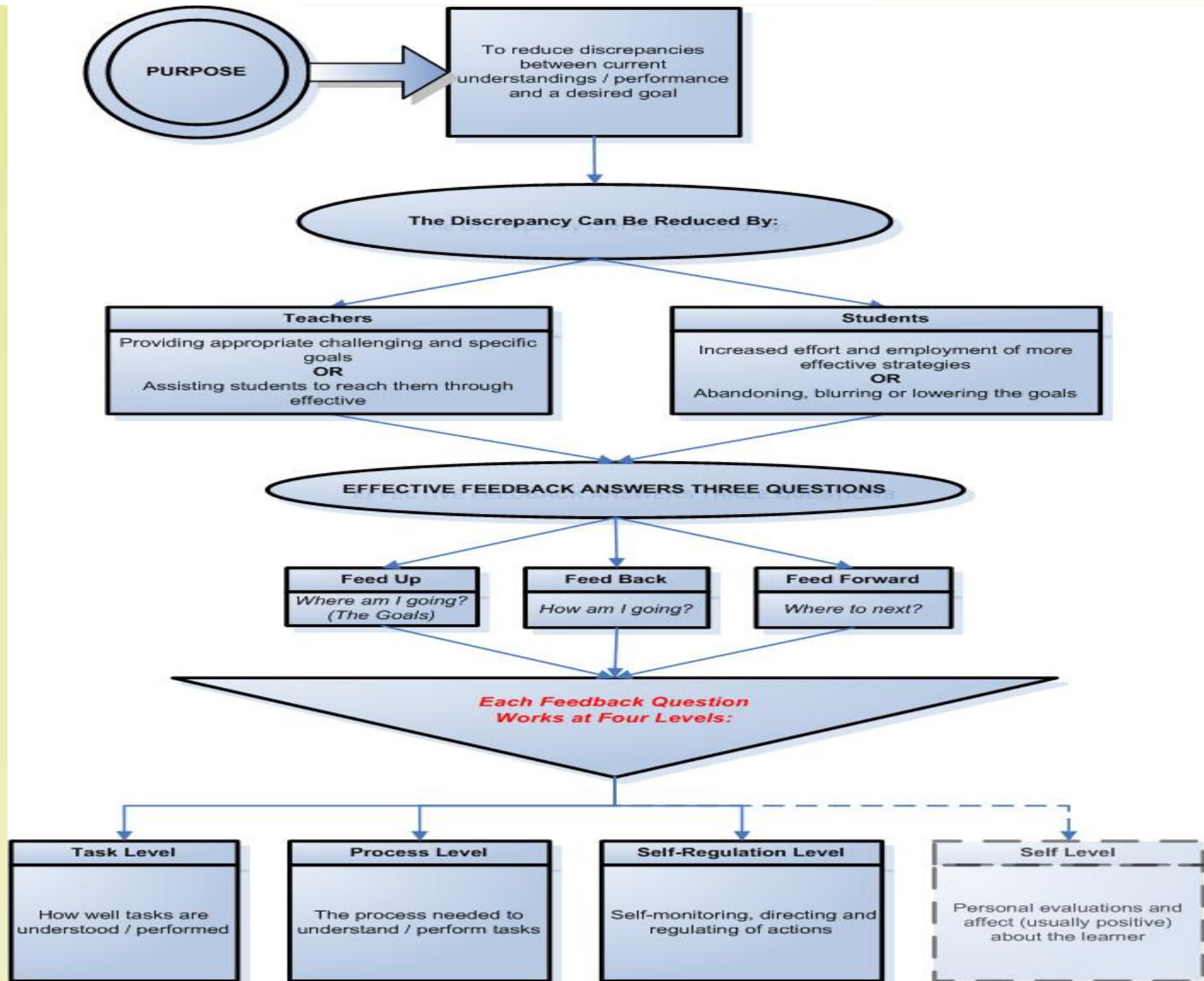
Background

- Until the mid-1960s the view was that *schools make almost no difference to student achievement*, which was largely pre-determined by **socio-economic status**, family circumstances and **innate ability**.
- However, **research has powerfully refuted that view**.
- We now know that **teachers, teaching and schools** make a significant **difference to student success**.

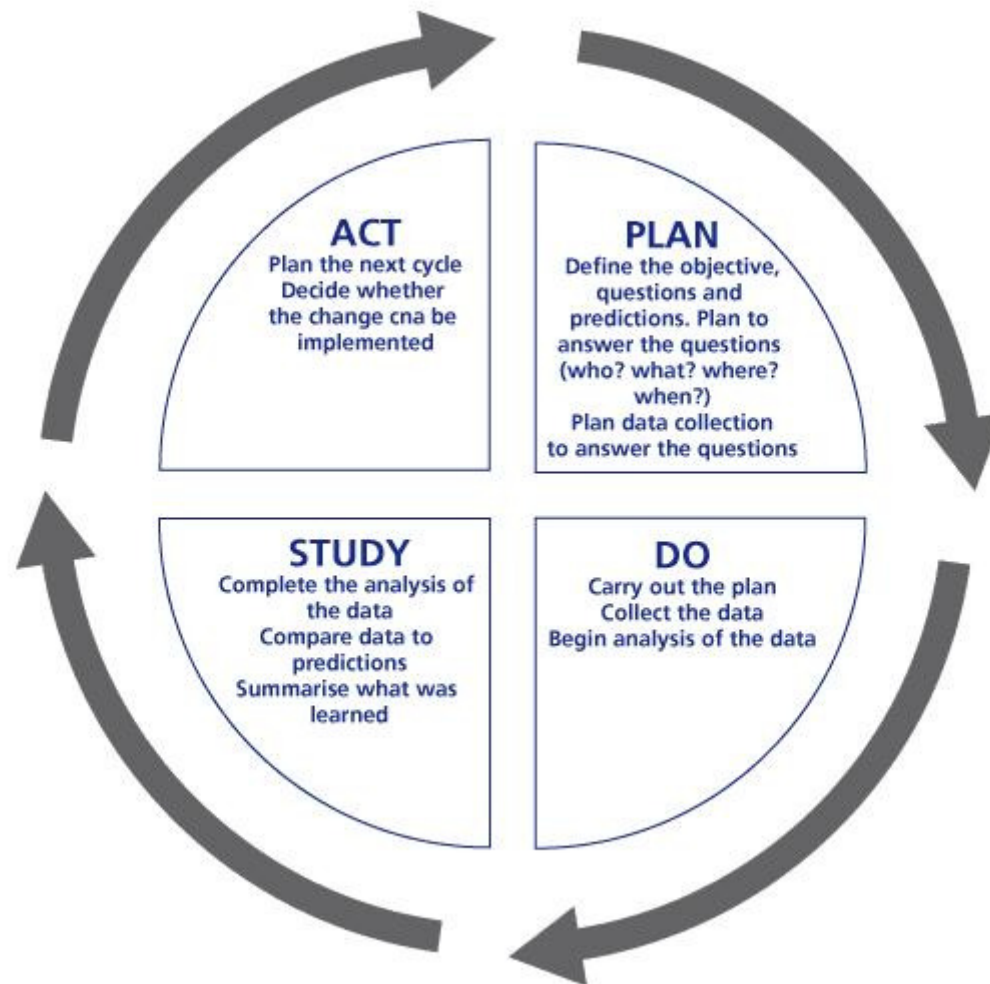
Background

- As a result, there has been a major international emphasis on **improving the quality of teachers and teaching** since the 1980s.
- We now know **how teacher expertise develops** and we know **what good teaching looks like**. However we also know that **teacher quality varies** within schools and across the nation.
- ***A quality teacher in every classroom is the ultimate aim, but how to achieve this is the big question and challenge.***

Power of feedback

PDSA-cyclus

Feedback is evidence about:

- **Where am I going?**
- **How am I going?**
- **Where to next?**

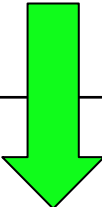
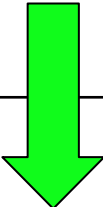
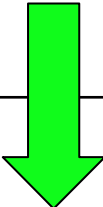

Power of feedback

- Discrepantie tussen huidig en gewenst functioneren
- Analyse leidt tot feedforward: wat te doen om het gewenst resultaat te behalen.
  1. Wat valt op?
  2. Wat is een mogelijke verklaring?
  3. Wat gaan we doen?

	Taak (resultaat)	Proces (toepassen strategieen) High-order- strategieen.	Zelf-regulatie
Feed-up (doelen)	X	X	X
Feed-back (stand van zaken)	X	X	X
Feedforward (plan)	X	X	X

	Taak (resultaat)	Proces (toepassen strategieën)	Zelf- regulatie
Feed-up (doelen)			
Feed-back (stand van zaken)	Discrepantie huidig en toekomstig niveau		
Feedforward (plan)	x	X	x

	Taak (resultaat)	Proces (toepassen strategieën)	Zelf- regulatie
Feed-up (doelen)			
Feed-back (stand van zaken)	Discrepantie huidig en toekomstig niveau		
Feedforward (plan)	x 	X 	x

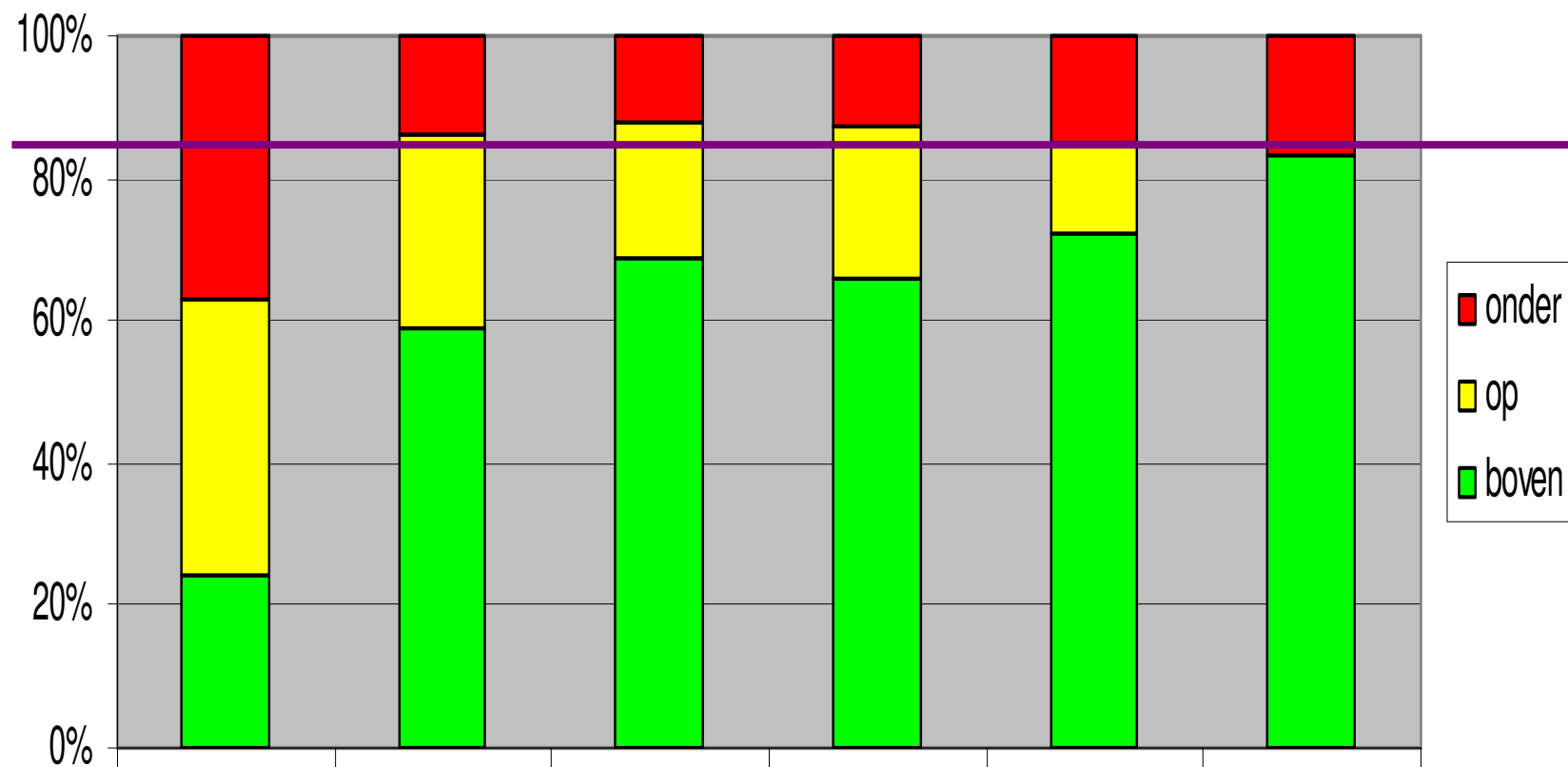
Opbrengsten januari 2011

	Doelen AB	Doelen ABC
DMT	60%	85%
AVI		85%
TvK	60%	80%
Woordenschat	50%	75%
Begrijpend lezen	60%	80%
ordenen	60%	80%
Rekenen	60%	80%

	1	2	3	4	5	6	7	8
AVI 85%			63%	86%	88%	87%	85%	83%
DMT 85%			72%	82%	82%	81%	86%	86%
TvK 80%	84%	82%						
WS 75%			60%	65%	81%	79%	86%	
BL 80%				87%	85%	78%	75%	70%
Ord. 80%	88%	92%						
R&W 80%			84%	85%	82%	81%	83%	87%

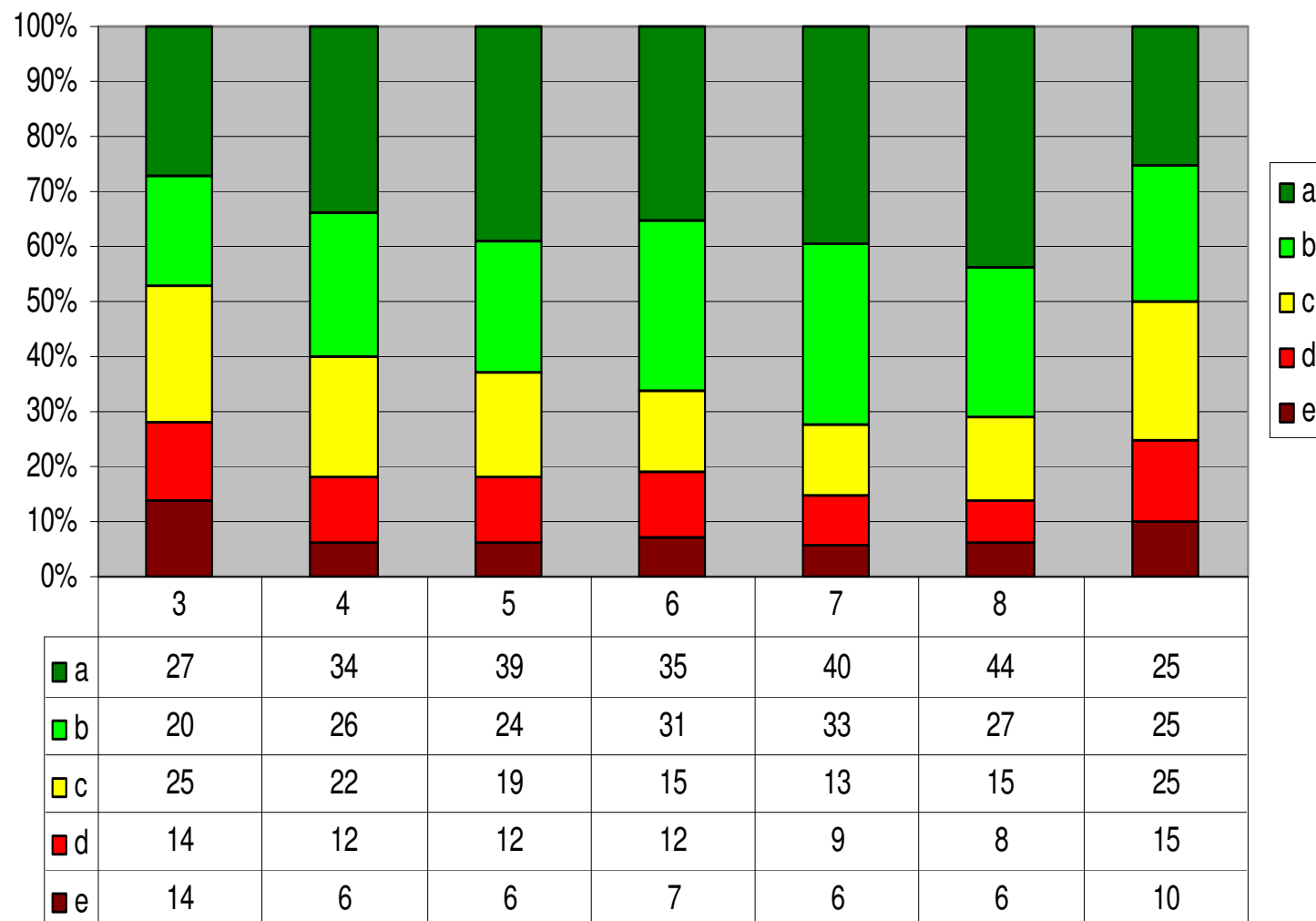
	Groep 3 464 II	Groep 4 929 II	Groep 5 873 II	Groep 6 821 II	Groep 7 816 II	Groep 8 718 II.
AVI 0	37%	1%				
AVI M3	39%	3%				
AVI E3	16%	10%				
AVI M4	4%	27%	3%			
AVI E4	2%	23%	9%	1%		
AVI M5	1%	11%	19%	3%		
AVI E5	1%	14%	22%	9%		
AVI M6		5%	12%	21%	4%	1%
AVI E6		4%	12%	13%	11%	1%
AVI M7		2%	7%	10%	13%	4%
AVI E7			6%	10%	9%	11%
AVI PLUS		1%	10%	33%	63%	83%

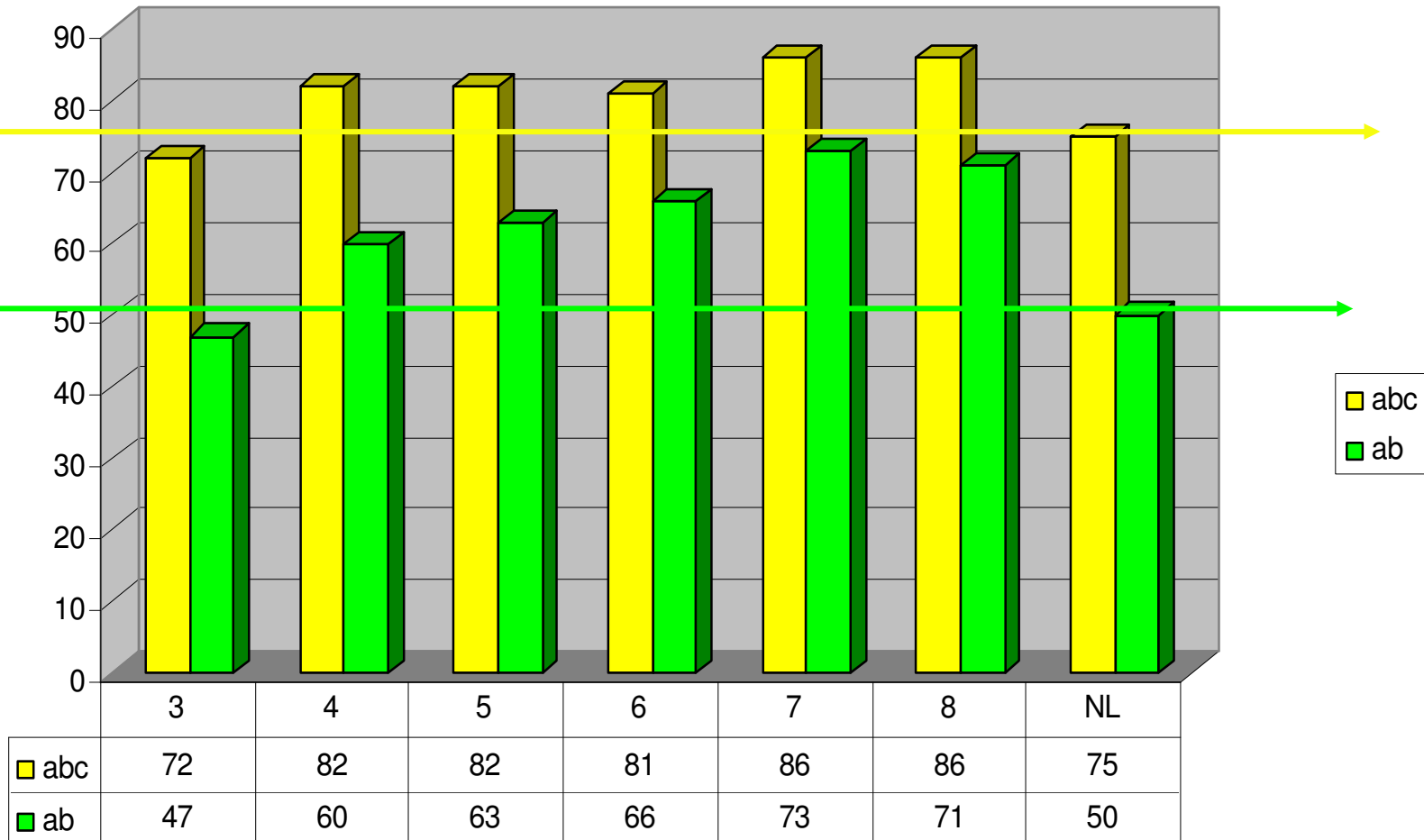
	groep 3	groep 4	groep 5	groep 6	groep 7	groep 8
onder	37	14	12	13	15	17
op	39	27	19	21	13	
boven	24	59	69	66	72	83

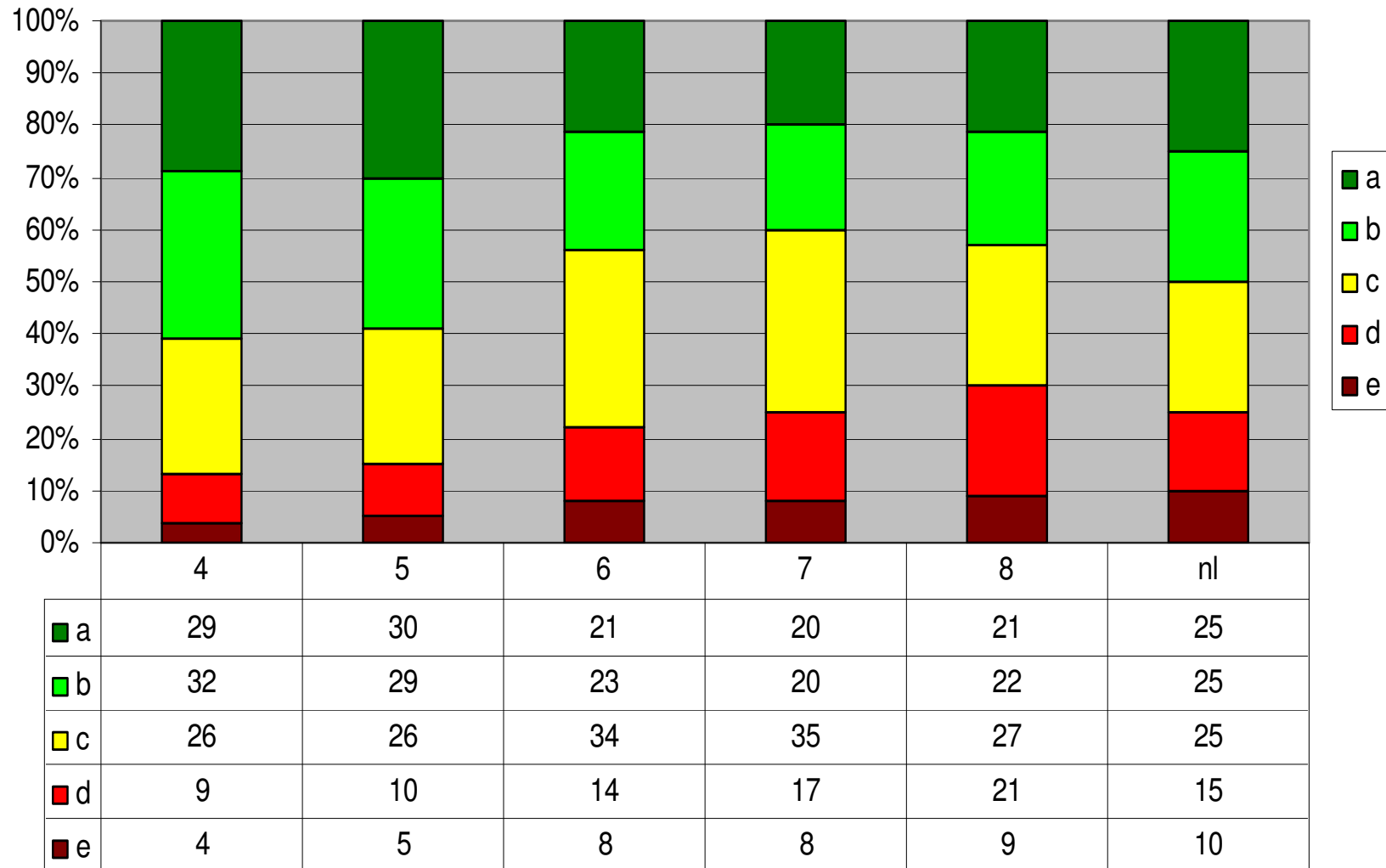
DMT januari 2011

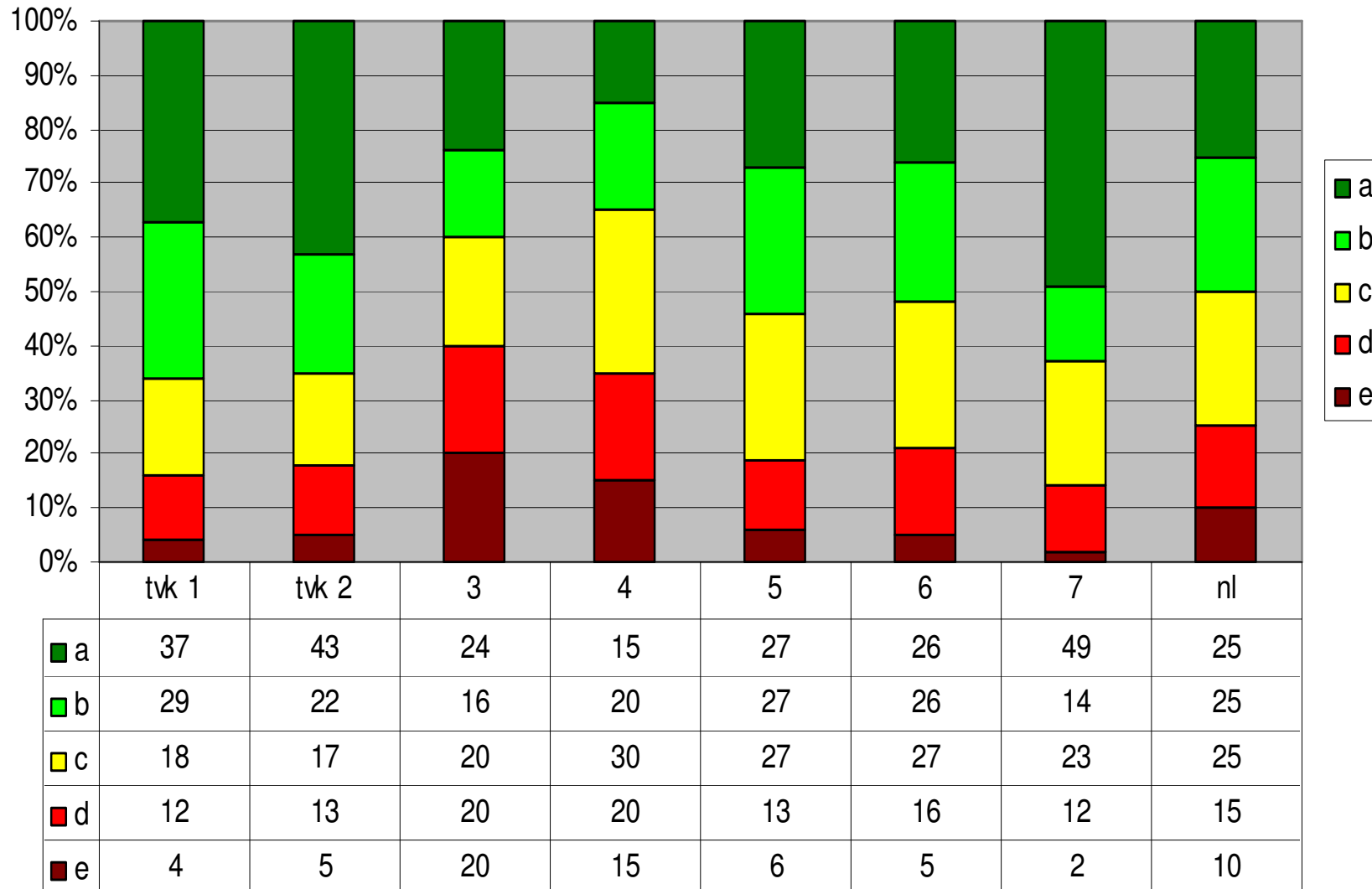
DMT 2011

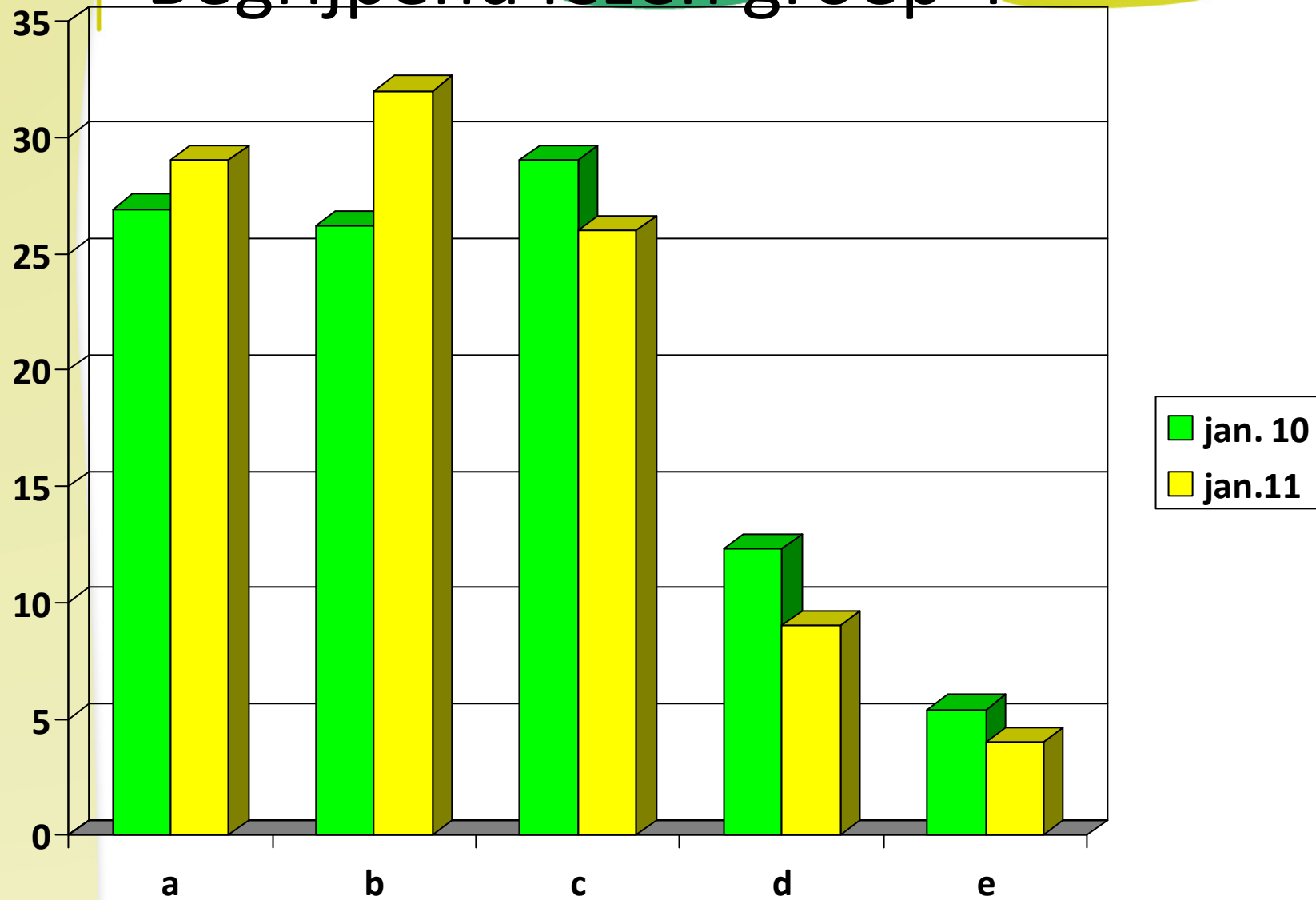
begrijpend lezen jan.2011

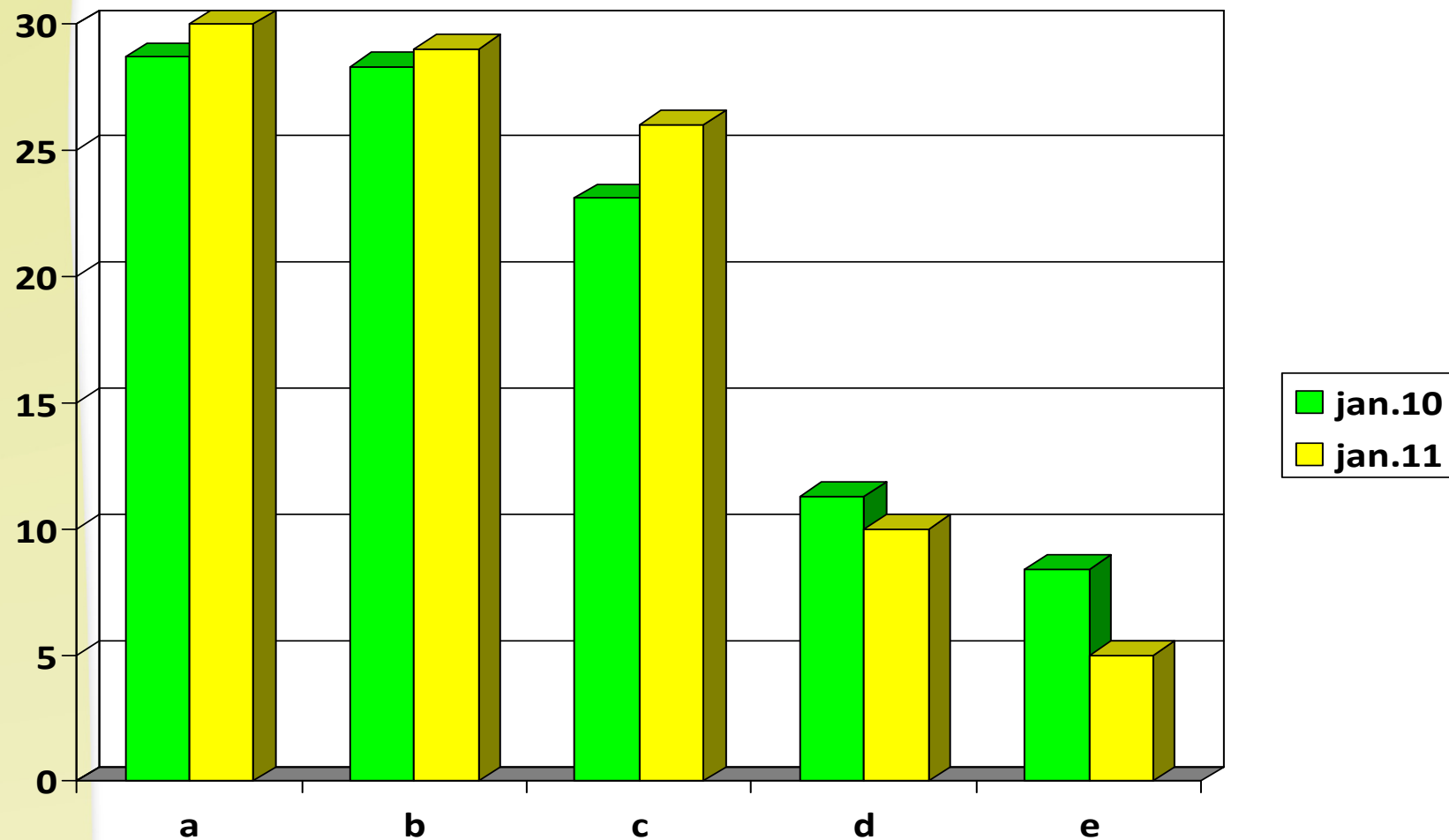
TVK en woordenschat

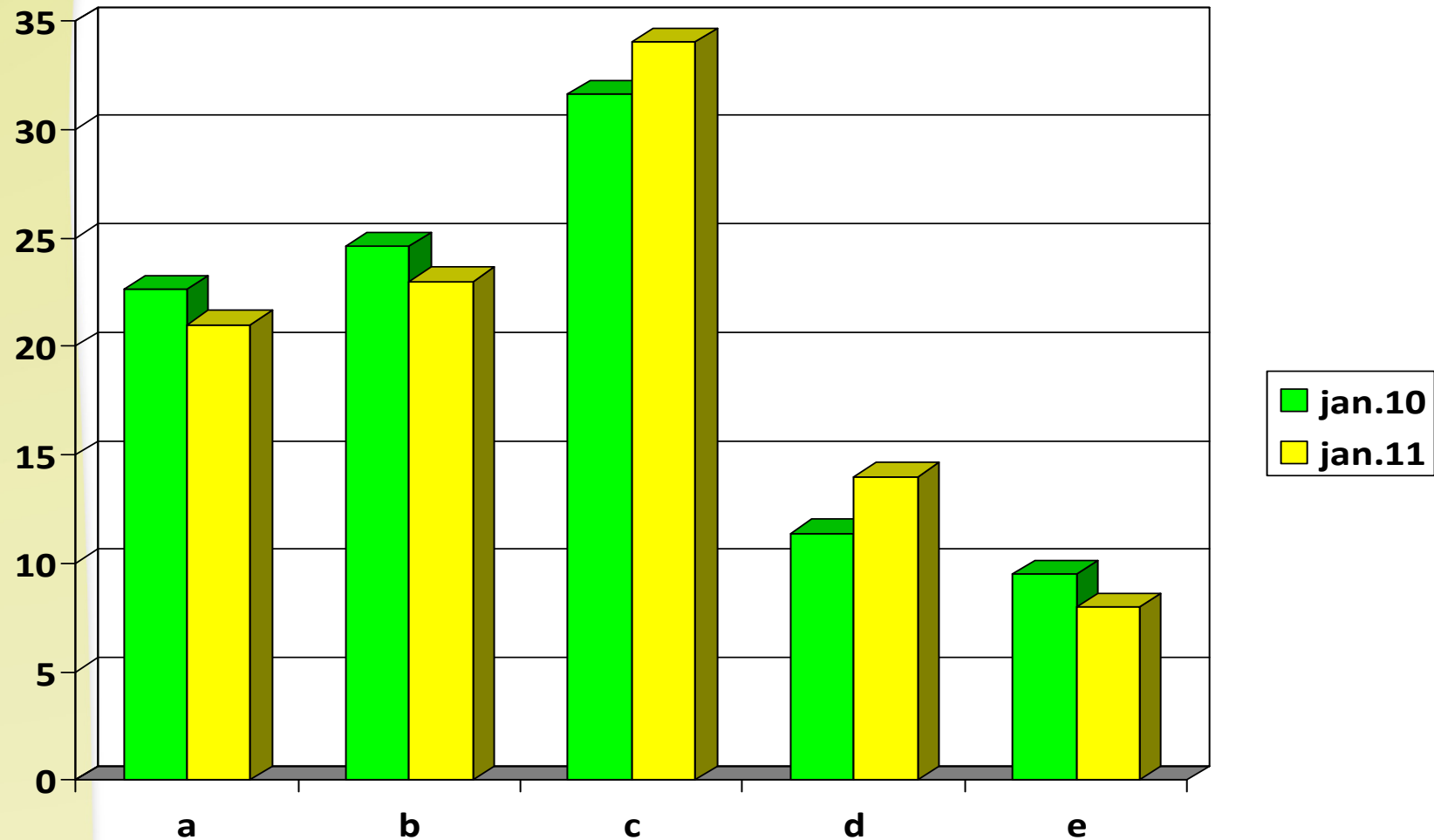
Begrijpend lezen groep 4

Begrijpend lezen groep 5

Begrijpend lezen groep 6

	1	2	3	4	5	6	7	8
AVI 85%			63%	86%	88%	87%	85%	83%
DMT 85%			72%	82%	82%	81%	86%	86%
TvK 80%	84%	82%						
WS 75%			60%	65%	81%	79%	86%	
BL 80%				87%	85%	78%	75%	70%
Ord. 80%	88%	92%						
R&W 80%			84%	85%	82%	81%	83%	87%

Algemene analyse

- Trots op de behaalde prestaties!!!!
- Compliment voor de positieve wijze waarop lees-en rekenverbeterplannen op scholen worden uitgevoerd.
- Inspectie constateert, dat leerkrachten TROTS zijn op hun school, op hun vak en op hun leerlingen.
- Veel inzet van directeuren, interne begeleiders, taalcoördinatoren en leerkrachten bij het opbrengstgericht en handelingsgericht werken.
- Prestaties technisch lezen liggen op een hoog niveau. Norm van 75% wordt over de gehele linie behaald.
- Kritische beoordeling van de nieuwe toetsen.
- Rendement woordenschat en begrijpend lezen is nog niet meteen zichtbaar. Vaak een lange-termijn-investering.
- Begrijpend lezen. Geen veranderingen in het DOEL, het WAT en het HOE. Koers is bepaald.
- Vraag: wanneer is een school excellent? Wat is de toegevoegde waarde van een school?

toetsen

- Overgang naar de vernieuwde CITO-toetsen
- Moeilijkheidsgraad varieert enorm.
- Verschil woordenschat en begrijpend lezen:
WS: sterk milieubepaald
BL: beheersmatig, strategieën worden aangeleerd en worden toegepast.
- Resultaten Woordenschat-toets relativeren. Het geeft een bepaalde richting / beeld aan.
- Vraag van scholen met weinig doelgroepleerlingen:
Wat is de toegevoegde waarde om deze toets af te nemen>

Analyse op schoolniveau

- Aantal scholen maakt spectaculaire vorderingen.
- Aantal scholen komt in de gevarenzone m.n. begrijpend lezen
- Verschil tussen scholen met veel en weinig doelgroepleerlingen?
  - Scholen met veel doelgroepleerlingen maken gestage vorderingen, echter achterstand wordt niet kleiner.
  - Aanpak vergt veel inzet, school moet compenseren voor taalachterstand door thuisfactoren.
- Lange-termijn-opzet. Deskundigen geven aan, dat rendement voor woordenschat en begrijpend lezen na twee jaar zichtbaar worden.

Eerste evaluatie item-niveau

- Gegevens groep 3 niet beoordeeld. Geringe voorspellende waarde voor eind groep 3. Beoordeel alleen de extreme leerlingen.
- toename van aantal leerlingen op A-niveau DMT
- Afname van beheersing AVI, groep 8.
- Taal voor kleuters goed. Boven landelijk gemiddelde.
- Woordenschat groep 3 en 4 laag.
- Begrijpend lezen goed in groep 4 en 5, dalend vanaf groep 6.
- Begrijpend lezen in groep 6-7-8 zorgelijk.
- Begrijpend lezen: veel leerlingen op niveau C (instructiegevoelige leerlingen)
- Relatie tussen woordenschat en begrijpend lezen? WS groep 4 laag BL hoog.

Aandachtspunten technisch lezen.

- **Aanvankelijk lezen groep 3**
  - automatiseren letters en woorden, gebruik Veilig en Vlot
  - herhaal Veilig en Vlot van kern 1-3, als kern 4-6 worden behandeld.
  - zie www.veiliglerenlezen.nl (suggesties Ed Koekebacker)
- **Woordtraining in de midden-en bovenbouw**
  - tempotraining
  - 2 keer per week met alle kinderen 10 minuten
  - gevarieerde werkvormen, gebruik zandlopers en stopwatches
  - eenlettergrepige en meerlettergrepige woorden tot en met groep 8.

Aandachtspunten begrijpend lezen

- Nadruk op proces-aanpak / aanleren van high-order-strategieën.
- Aandacht voor de instructie-gevoelige groep: C-leerlingen.
- Doorgaande lijn van groep 1 tot en met groep 8 w.b. begrijpend luisteren en begrijpend lezen.
- Doorgaande lijn van leesstrategieën. Toepassen voor-tijdens-na.
- Transfer van leesstrategieën naar zaakvakken en wereldoriëntatie.
- Benadrukken van het belang “modellen” door de leerkracht.
- Woordenschat-training vooral door stilleesbeleid, aandacht voor leesmotivatie en leesplezier (zie lezing Anneke Smits en kwaliteitskaarten leesplezier).
- Leerkrachtcompetenties: Audit woordenschattraining.
- Organisatie, instructie, datamuur: zie CPS boek: lezen-denken-begrijpen
- Inzet van de CITO-hulpboeken.

strategieën

Sturingsstrategieën:

- leesdoel bepalen
- orientatie op de tekst
- actualiseren van kennis en woordenschat
- actief lezen door toepassen van leesstrategieën
- controleren van begrip
- Toepassen van herstelstrategieën
- controle bereiken leesdoel

LEESSTRATEGIEËN

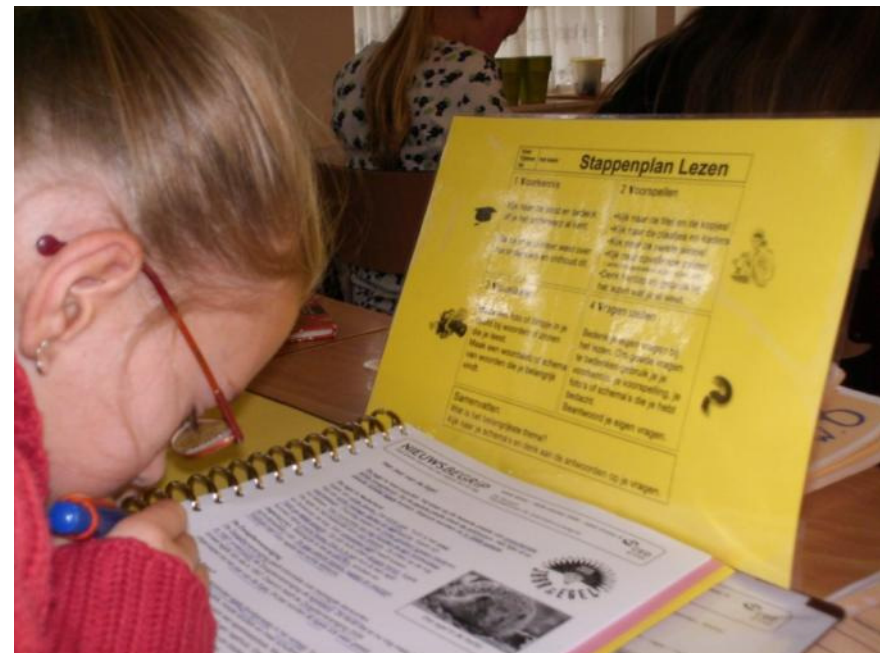
- voorspellen
- vragen stellen
- visualiseren
- verbinden
- samenvatten
- afleiden

HERSTELSTRATEGIEËN

- langzamer lezen
- aandachtiger lezen
- hardop lezen
- een stukje opnieuw lezen
- een stukje verder lezen
- naar de illustraties kijken
- hulp vragen

begrijpend lezen obs Wyngert.

- **begrijpend luisteren**
  - groep 1,2 en 3 (4 V's)
- **Nieuwsbegrip**
  - 1 basisles per week
  - 1 extra les (XL)
  - eigen stappenplan (4 V's)
  - transfer van aangeleerde begr. leesstrategieën en woordleerstrategieën naar andere vakken (wereldoriëntatie).
  - preteaching

Voor
Tijdens
Na

het lezen **Stappenplan Lezen (ob)**

1 Voorkennis

2 Voorspellen

3 Visualiseren

4 Vragen stellen

Samenvatten:

Wat is het belangrijkste thema?

Kijk naar je schema's en denk aan de antwoorden op je vragen.

Voor
Tijdens het lezen
Na

Stappenplan Lezen (bb)

1 Voorkennis

Kijk naar de tekst en bedenk of je het onderwerp al kent.

Ga na of je al meer weet over het onderwerp en onthoud dit.

2 Voorspellen

- Kijk naar de titel en de kopjes!
- Kijk naar de plaatjes en kaders
- Kijk naar de eerste alinea!
- Kijk naar opvallende zaken!
(vet/schuin gedrukte woorden, cijfers, enz.)
- Denk hardop en gebruik bij het lezen wat je al weet.

3 Visualiseren

Maak een foto of filmpje in je hoofd bij woorden of zinnen die je leest.

Maak een woordweb of schema van woorden die je belangrijk vindt.

4 Vragen stellen

Bedenk je eigen vragen bij het lezen. Om goede vragen te bedenken gebruik je je voorkennis, je voorspelling, je foto's of schema's die je hebt bedacht.

Beantwoord je eigen vragen.

Samenvatten:

Wat is het belangrijkste thema?

Kijk naar je schema's en denk aan de antwoorden op je vragen.

Woordhulp

Je ziet een woord dat je niet begrijpt.
Je wilt weten wat het woord betekent. Wat kun je doen?

1. Staat er ook een plaatje bij de tekst?
Kijk of het plaatje helpt om de betekenis te vinden.

2. Kijk naar het woord!

-Zie je een bekend stukje?

-Kun je het woord in stukjes verdelen?

3. Lees een stukje terug of verder.

4. Soms kom je zelf niet achter de betekenis.
Vraag het dan aan iemand anders, of zoek het op in het woordenboek.

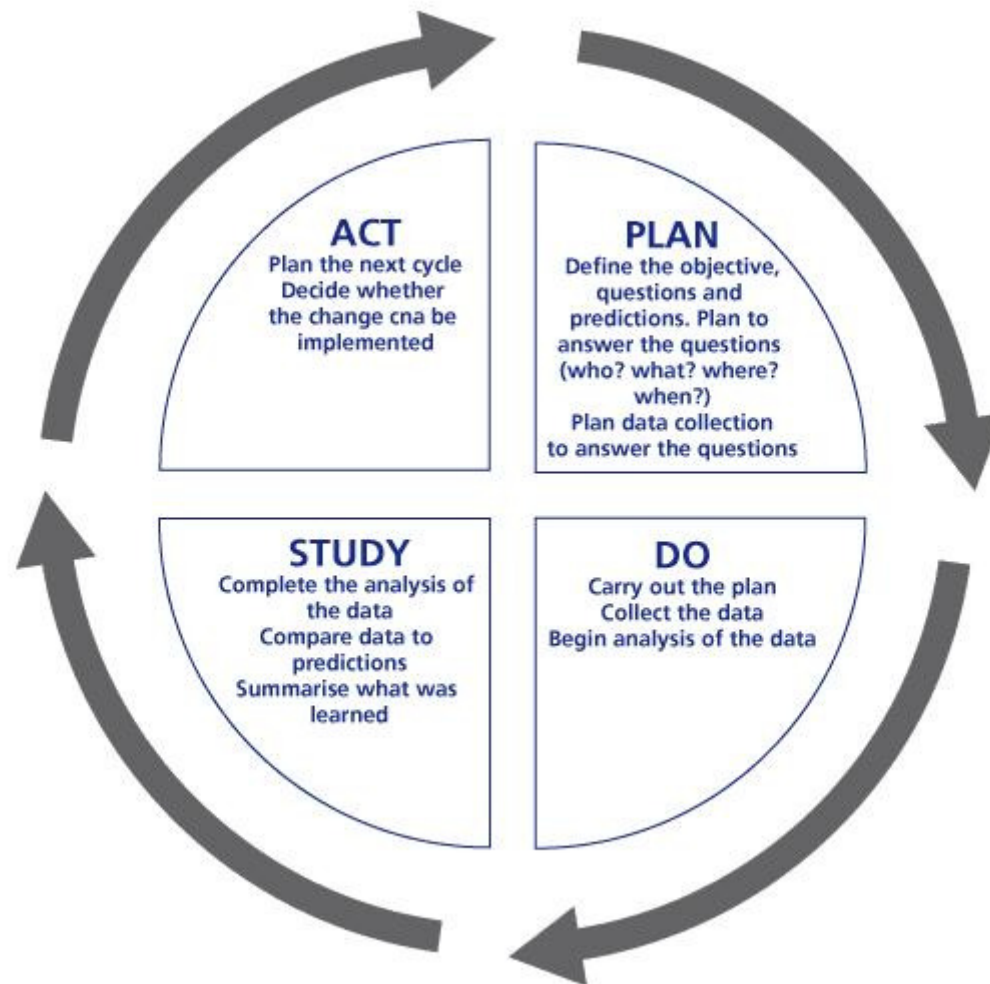
Controleer altijd of de betekenis klopt!

Audits leerkrachten

- [Winnaar Mommersprijs.](#)
- Every teacher can teach given time and the right kind of support.

<http://www.taalpilots.nl/portfolios/rotterdam/emmausschool>

PDSA-cyclus

placemat

- Opbrengstgericht werken
- Stepping stones

verbeterplan

- Bijstellen verbeterplan
- Nadruk op feedforward op basis van pdsa-cyclus
- Placemat stap 3 en 4.
  1. Wat valt op?
  2. Wat is een mogelijke verklaring?
  3. Hoe ga ik het aanpakken? (wie-wat-waar-wanneer, SMART)

Suggesties voor verbeterplan

- Data-analyse op teamniveau. Met de vragen aan de leerkrachten: Wat valt op- Wat zou een verklaring kunnen zijn – Wat gaan we aanpakken?
- Analyse van de opbrengsten in kleine groepjes.
- Inzet van audits als zelftest voor leerkrachten, ondersteuning door i.b.
- Flitsbezoeken door directeur als onderwijskundig leider
- Kwaliteitskaart “stepping stones”.
- Effectieve leertijd.
- Kritische analyse van leerstofaanbod voor de komende periode.
- Opbrengsten en ontwikkelingen regelmatig terug laten komen op de teamvergadering. Liggen we op koers?

groepsplan

Inspectie benadrukt het versterken van de leerkrachtcompetenties.

- Wat is doel van leerstofkern?
- Hoe is de opbouw van de leerstofkern?
- Welke moeilijkheden worden behandeld?
- Welke strategieën kunnen worden toegepast?
- Bij aanvang van een nieuwe leerstofkern de leerlingen aangeven wat ze gaan leren, wat de opbouw van leerstof is.

Professionele leergemeenschappen

- Leren van en met elkaar
- Op schoolniveau met het team: wijland-school
- Tussen scholen, maatjesleren
- Netwerkbijeenkomsten CONSENT
- Directeuren-overleg VCO

Hoe verder?

- Data-analyse in netwerken.
- Bijstellen van verbeterplan. Verbeterplan opsturen naar Consent of naar VCO.
- Inzet van werkgroep kwaliteit, Expertis en collegiaal-consulenten
- Overleg met Ed Koekebacker. Analyse van de gegevens. Adviezen.
- Specifieke vragen van scholen voor ondersteuning en begeleiding: op vraag of op aanbod.

succes

- Tweede helft schooljaar 2010-2011.
- Ondersteuning en begeleiding.

